

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. ההוא שטרא דהוה חתימי עליה בי תרי שכיב חד מינייהו אתא אחוה דהאי דקאי וחד אחרינא לאסהודי אחתימת ידיה ... הכא נפיק נכי ריבעא דממונא אפומא דאחי 1
- ב. היה מעמיד בהמה בחצר תנור ריחים וכיריים ומגדל תרנגולים ונותן זבלו בחצר אינה חזקה 3
- ג. בחצר השותפין עסקינן דבהעמדה כדי לא קפדי אמחיצה קפדי 3
- ד. השותפין שגדרו הנאה זה מזה אסורין ליכנס לחצר 4
- ה. אפילו ויתור אסור במודר הנאה 6
- ו. בכל שותפין מעכבין זה את זה חוץ מן הכביסה שאין דרכן של בנות ישראל להתבזות על הכביסה 8
- ז. ועוצם עיניו מראות ברע ... זה שאין מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה ... דאיכא דרכא אחריתא רשע הוא ... דליכא דרכא אחריתא ואפ"ה מיבעי ליה למינס נפשיה 8
- ח. חלוק של ת"ח כיצד כל שאין בשרו נראה מתחתיו טלית של ת"ח כיצד כל שאין חלוקו נראה מתחתיו טפח שלחן של ת"ח כיצד 10

דף נז.

א. ההוא שטרא דהוה חתימי עליה בי תרי שכיב חד מינייהו אתא אחוה דהאי דקאי וחד אחרינא לאסהודי אחתימת ידיה ... הכא נפיק נכי ריבעא דממונא אפומא דאחי

כבר התבאר במסכת כתובות דף כא. שאחד מאופני¹ קיום שמרות הוא כשיבואו העדים בעצמם החתומים בו² ויאמר כל אחד זה כתב ידי, וזוכר

¹ שו"ע ונו"כ שם מו ז

² וכתב רבינו ירוחם נתיב ב' ח"ה, יש מחלוקת בתוספתא [גימין פ"א ה"ו] אם אומרים העדים כתב ידנו הוא זה ואחרים אומרים אין זה כתב ידם, אם צריך קיום אחר או לא, ולא איפסיקא הלכתא כמאן, עכ"ל ב"י [מהודש ה"ו] וד"מ [סעיף ד']

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

אני את ההלואה³, ובאופן זה אין הם מעידים על אמיתות כתב ידם אלא על מנה הכתוב בשטר הם מעידים⁴, ולפיכך אין צריכין שיעיד כל אחד על כתב ידו ועל כתב יד של חבירו, אלא דיו כשכל אחד מעיד על כתב ידו לבד, שבכך הרי יש כאן ב' עדים שמעידין על המנה שחייב לו.

ומטעם זה נחלקו בראשונים⁵ שי"א שאם אינו זוכר כלל את הכתוב בשטר אינו יכול להעיד, כיון שאין אדם יכול להעיד על עדות שאינו זוכרה. וי"א שאמנם אינו יכול העיד רק על חתימת ידו אך יוכל להעיד על חתימתו וחתימת חבירו ונמצא שני עדים על כל חתימה ויש בכך קיום שטרות כעדים בעלמא שמקימים השטר.

אמר⁶ אחד מן העדים זה כתב ידי, והעיד הוא ואחר עמו על כתב ידי השני, לא נתקיים, מכיון דקיימא לן על מנה שבשטר הם מעידין כנוכר, א"כ כשזה אומר זה כתב ידי הרי יוצא על פיו חצי הממון⁷, וכשמצטרף עם האחר על חתימת ידי השני חוזר ויוצא רבע הממון על פיו, ונמצאו שלשת רבעי הממון יוצאין על פי עד אחד, והתורה אמרה (דברים יט פסוק טו) על פי שני עדים וכו' יקום דבר, חצי דבר על פיו של זה וחציו על פיו של זה. כלומר חצי ממון על פי כל אחד מהן⁸.

וכן אם העיד⁹ אחיו או אביו של הראשון עם אחר על כתב ידו של השני, לא נתקיים, שהרי שלשת רביעי הממון יוצאים על ידי קרובים.

אם העד אינו זוכר כלל את ענין השטר שצריך עד אחד עמו לדעת היש חולקים הנזכר, יכול בצירוף עוד אחד להעיד על כתב יד עד השני שהאי אינו יוצא על פיו רק חצי הממון¹⁰.

³ ואפילו שאין זוכרין אלא על ידי ראיית השטר יכול להעיד, אבל אם שכחו ההלואה ואין נזכרין לה כלל אפילו על ידי ראיית השטר, זה יתבאר להלן בעזה"י. ומסתמא תולים שזוכרים ואין צריכים לומר בפירוש סמ"ע שם טו וש"ך יג

⁴ והו"ל בעדותן זה כאילו כל אחד העיד אני ראיתי שהלוה זה המלוה לזה הלוה סמ"ע שם טו

⁵ שו"ע ונו"כ שם י

⁶ שו"ע ונו"כ שם יא

⁷ ואפילו יאמר העד אני לא אהיה מעיד על מנה בשטר כי אם על כתב ידי ויצרף אחר עמו, ואם כן לא יוצא על פיו כי אם החצי מהשטר, מכל מקום לרבנן ודאי דעל מנה בשטר מעיד ולא מהני, כ"כ תוס' (ד"ה על) והרא"ש (שם פ"ב סו"ס טז). אורים שם מד

⁸ לבוש וסמ"ע שם לד

⁹ שו"ע ונו"כ שם יב

¹⁰ אורים שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת בבא בתרא

ב. היה מעמיד בהמה בחצר תנור ריחים וכיריים ומגדל

תרנגולים ונותן זבלו בחצר אינה חזקה

החזיק במקום¹¹ מסויים בחצר חבירו, כגון שהעמיד שם בהמתו או היה מגדל שם תרנגולים או שהעמיד שם תנור או שנתן שם זבל, וטוען אתה מכרת לי מקום זה והחזיק בו ג' שנים, בין אם עשה שם מחיצה שהוא סימן שיחדו לו לזה בין אם לא עשה שם מחיצה כיון שלא מיחה חזקתו חזקה.

אך אם החזיק בלא טענה או שלא החזיק ג' שנים אינה חזקה שאומרים אנו דרך השאלה העמידן לזמן מה.

דף נז:

ג. בחצר השותפין עסקינן דבהעמדה כדי לא קפדי אמחיצה

קפדי

בחצר השותפין¹² דינו להיפך מדין חצר חבירו, שבשהעמיד מחיצה הרי זו חזקה לאלתר, שדרך השותף להקפיד על המחיצה ומדשתק אומרים אנו שמחל¹³.

אחד מהשותפים בחצר שהעמיד דברים שדרך להקפיד עליהם, יש אומרים¹⁴ דהוי חזקה מיד לחזקת תשמישים.

¹¹ שו"ע ונו"כ קמ"ט על פי מה שביארו בסמ"ע שם כב וכ"כ האחרונים

¹² סמ"ע שם כב

¹³ כיון דהשותף לא בא בטענה על גוף הקרקע רק שיהיה רשאי להעמיד במקום זה בהמות בדבר שדרך השותף להקפיד, אמרינן מדשתק מחל.

¹⁴ עיין נתיב"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

לפיכך יכולים¹⁵ השותפים בחצר לעכב על מי שרוצה להעמיד דברים שאין דרך להעמידם בחצר המשותפת. וכן לכל דבר שרוצה אחד הדיירים לעשות בחצר משותפת, שאין דרך לעשות כן, יכולים השכנים לעכב עליו¹⁶.

אולם אם השותף¹⁷ טוען ג"כ על גוף הקרקע ולומר שהשני לא ישתמש במקום הזה כלל שקנה אותו לגמרי משותפו צריך גם הוא חזקת ג' שנים כמו שהתבאר.

בזמננו במקומות¹⁸ שלכל בנין צריך להיות עפ"י חוק מגרש חנייה, בודאי שמותר להחנות שם, שלשם זה נעשה, ואדרבה נראה שבוזה שיחדו מקום לחניית מכוניות, אסור לו להחנות מכוניתו במקום אחר.

אם אחד החנה מכוניתו במקום מסוים, אפילו פעם אחת, שוב אין השאר יכולים לדחותו ממקום זה, אולם אם לפעמים מחנה את המכונית במקום זה ופעמים במקום אחר, נראה שאין לו חזקה בשום מקום.

ד. השותפין שנדרו הנאה זה מזה אסורין ליכנס לחצר

כבר התבאר במסכת ביצה דף לט: ונדרים דף מה: וב"ק נא: ששנים¹⁹ שהם שותפים בחצר ונדרו הנאה זה מזה, אם יש בו דין חלוקה כלומר שיש לפחות ד' על ד' אמות לכל אחד²⁰, חל הנדר²¹ ואסורין ליכנס בו עד שיחלקו²²,

¹⁵ שו"ע ונו"כ קסא ה

¹⁶ ושם בשו"ע כתב כגון להעמיד שם בהמה או לגדל בו תרנגולים, ואח"כ כלל וכתב וכן שאר דברים שאין דרך בני המקום לעשות בחצרותיהם, חוץ מן הכביסה, ויתבאר להלן.

¹⁷ נתיה"מ קמ שם

¹⁸ ועיי' שו"ת משכנות ישראל (סימן כו) שהאריך בהלכה זו, ודן שם אם יכול אחד מהשותפים להחנות מכונית במגרש השייך לכל הבנין, או להעמיד עגלות ואופניים, וכן להעמיד עמודים ולמתוח עליהם חבלים לתליית הכביסה, ואם יש בהם חזקה. עיי' פתחי חושן חלק ז פרק ד הערה לו

¹⁹ שו"ע ונו"כ יו"ד רכו א

²⁰ ש"ך שם א ועיי' גליון מהרש"א.

²¹ וכתבו הראשונים הטעם דליכא למימר ברירה וכל אחד בשלו משתמש, כמו באין בו דין חלוקה כדלהלן, דכיון שיש בו דין חלוקה אי אפשר לומר שמתחלה קנאוה כולה כל אחד לתשמישו, דשמא יכוף האחד את חברו לחלוק (לכאורה אם לקחנה בשותפות לזמן קצוב, שאינו יכול לכופו לחלוק תוך הזמן מאי איכא למימר, ואפשר דבכה"נ דינו כאין בו דין חלוקה), אבל רש"י פירש הטעם דכיון שיש בו כדי חלוקה סגי בחלוקה, והביאו הש"ך (שם), ור"ל דכיון שיש להם תקנה בחלוקה, לא סמכינן אהתירא דברירה, ולדעת ר"ת דטעמא דראב"י משום דס"ל ויתור מותר במודר הנאה, אפילו ביש בו דין חלוקה מותר, וכתב הב"י שלישיטת ר"ת אם אסרו בפירוש דריסת רגל זה על זה מודה דאסור, עיי' שם.

²² ש"ך שם ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ויכנס כל אחד בשלו²³. ואם אין בו דין חלוקה, לא חל הנדר ומותרין ליכנס בו²⁴. ויש אומרים²⁵ דדוקא דריסת רגל מותרת, אבל שניהם אסורים להעמיד שם בליים.

וכן הדין בשנים שהיה להם יחד מקום גדול²⁶ לפחות ד' על ד' אמות בבית הכנסת, ואמר אחד לחבירו חלקי יהא לך²⁷ הקדש, ודווקא בחלק מקום בבית הכנסת שיש להם ביחד המקום²⁸, אבל חלק שיש לו בבית הכנסת על ידי השותפות של כל בני העיר, שיש לכל אחד מבני העיר חלק בבית הכנסת, אינו יכול לאסור עליו בזמן הזה שתקנו חכמים האחרונים שאין אדם יכול לאסור חלקו מבהכ"ג, כנזכר.

²³ ודעת הרשב"א דאף לאחר חלוקה אסורים, משום דס"ל דבדאורייתא אין ברירה, והווי כלקוחות, והרי קיי"ל שבאומר קונם ביתך שאני נכנס, אפילו מכרו לנודר אסור, אא"כ מכרו לאחר, וכתב הר"ן (נדריים דף מו ע"ב) דלטעם הרמב"ם דחלוקה מהני צ"ל דאע"פ שאין ברירה בדאורייתא, שאני הכא דאנן סהדי שלא נשתתפו אלא ע"ד שלא יוכל לאסור על חבירו לאחר חלוקה, עיין שם, ועיי' שו"ת מהרש"ם (ח"א סימן ח). נראה שלא אמרו בשותפים ואחים שחלקו דתליא בברירה אלא כשנשתתפו מתחלה יחד, דהיינו שקנו בשותפות או שירשו, אבל בדבר שהיה שייך לאחד ואח"כ לקח אחר לשותפות, כשחוזרים וחולקים לא מסתבר לומר שתלוי בדין ברירה ולהסתפק אם זה חלקו משעה ראשונה, דבודאי זה שהיה מתחלה כולו שלו, נשאר בעלים גמורים על חלקו כמו שהיה לפני השותפות, וזה נכלל במ"ש האחרונים בשם התוס' (בתמורה) שכל שהיה נודע חלקו של כל אחד ואח"כ נתערב לא שייך לומר ברירה. ולא שרי מטעם ברירה כיון שיש לתקן בחלוקה. פתחי חושן חלק ז פרק י הערה ס

²⁴ בר' אליעזר בן יעקב, משום דיש ברירה, ואמרינן שכל אחד בשלו נכנס, והראשונים הקשו הא קיי"ל דבדאורייתא אין ברירה, וכתב הר"ן בשם הרמב"ן דברירה דהכא עדיף, דלאו משום שהוברר למפרע בשעת קנין הוא, אלא שבכל רגע מתברר שכל אחד משתמש בשלו, ואם תאסור עליו נמצא מוציא אותו מחצירו, ואין אדם אוסר נכסי חבירו על בעליהן, והר"ן כתב דבאמת גם ברירה זו משום ברירה למפרע הוא, אלא דשאני מסתם ברירה דאמרינן בדאורייתא אין ברירה, דהתם מתורת ספק הוא מתחלה ועתה הוברר, אבל ברירה דהכא ודאי הוא מתחלה שע"ד כן נשתתפו שכל אחד ישתתף בזמן מסוים, ונמצא שעיקר הדבר כבר הוברר למפרע, אלא שהזמן אינו מבורר מתחלת השותפות, ובכה"ג אמרינן ברירה אפילו בדאורייתא, עיין שם, ובשו"ת צ"צ (או"ח סימן לא) כתב בשם הרשב"א שבאמת אין ברירה בדאורייתא, ושאני הכא גבי דריסת רגל שאינו אלא ויתור, ואף אם נאמר שויתור אסור במודר הנאה, אינו אלא מדרבנן, ולכן אמרינן כאן יש ברירה, ועיי' קצה"ח (סימן קעא סק"א) ובטבעת החושן (שם). בכנה"ג מביא מחלוקת אם מותר להשתמש בכולו, או רק בחלק דשייך לומר בשלו משתמש, עיין שם, ועיי' בערך ש"י שהאריך בדין יורש שדר בבית עם האלמנה ואסר אחד משאר היורשים הנאתו עליו, אם בכנה"ג חל הנדר, עיין שם.

²⁵ מור חו"מ קפ כשיטת הרא"ש, דדוקא דריסת רגל (וכן תשמיש כיוצא בו) שאין דרך שותפים להקפיד מותר, אבל להעמיד שם ריחיים ותרגנולים שדרך שותפים להקפיד, נמצא שמהנהו במה שאינו מקפיד, אבל הש"ך (שם סק"ד) כתב שלסברת הרשב"א והר"ן שכל אחד משתמש בשלו, ה"ה דכל תשמיש מותר מהאי טעמא, עיין שם, ובשו"ע (סעיף ב) כתב כדעת הטור, ועיי' בש"ך (שם סק"ח), וכתב הש"ך דמ"מ למלא כל החצר אסור לכו"ע, עיין שם, ונראה דכולו לאו דוקא, דכל שיותר מחלקו אסור.

²⁶ שאם לאו אין בו דין חלוקה ולא חל הנדר. ש"ך שם ו

²⁷ דמאחר דקאמר לך הקדש, ודאי כוונתו לאסרו עליו. אבל אם אמר יהא הקדש, ולא אמר: לך, לא כיון אלא שיהיה הקדש לעניים, ומותר חבירו ליהנות ולישב עליה. שם ברמ"א.

²⁸ בית הלל שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

וכן אם היו שותפין בדבר המטלטל, אם יש בו דין חלוקה אסורים בו. ואם אין בו דין חלוקה, מותרין בו.

ה. אפילו ויתור אסור במודר הנאה

כבר התבאר במסכת מגילה דף ה. ונדרים דף לב: ודף מח: שראובן שאסר נכסיו על שמעון²⁹, או שאסר עצמו מנכסי שמעון, לא רק שהאסר³⁰ אסור ליהנות מנכסי השני בדבר שהנאתה ניכרת, כמו לאכול משלו, ולשתות ולהריח מבשמים שלו, וללבוש ולנעול ולישב בביתו וכיוצא בדברים אלו. אלא אפילו דריסת הרגל בעלמא, כמו לדרוך בחצירו ובשדהו וגינתו וחורבתו, ואפילו בדבר שדרך לוותר אחד לחבירו ואינו מקפיד עליו³¹, כגון לעבור דרך שדהו בבקעה בימות החמה, שאינה נזרעת כלל, והולכין בה בלי ידיעת הבעלים, מפני שאין בני אדם מקפידים על זה, אסור, ואפילו אם אינו מקצר דרכו בזה אסור³² ואסור לשאול ממנו כל כלים שבעולם. שהויתור אסור במודר הנאה³³.

²⁹ שו"ע ונו"כ יו"ד רכא א

³⁰ ערוך השולחן שם א

³¹ לבוש שם שויתור אסור במודר הנאה. ש"ך שם א

³² מ"ז שם א דלא כהב"ח שכתב נראה דאם אינו מקצר דרכו ליכא הנאה ושרי דלא גרע מפורע חובו דבסמוך עכ"ל וכתב הש"ך א ל"ג דל"ד דבפורע חובו לא מתהני כלום ולא הוי אלא גרמא אבל הכא דמתהני בעצמו בדריסת הרגל אסור וכן משמע ממה שכתבו רש"י והרא"ש וחר"ן לקמן גבי אמר הנאה המביאה לידי מאכל דאסור לעבור דרך שדהו לקצר דרכו ללכת לבית המשתה ולא כתבו כן ברישא דמתני' אלמא דוקא התם לא מיתסר אלא כשמקצר דרכו משום דאל"כ ליכא הנאה המביאה לידי מאכל כשמקצר דרכו לאכול מהרה אבל הכא דאסור בכל הנאה א"כ בדריסת הרגל אסור בכל ענין ואף על גב דרש"י פי' גם במתני' דריסת הרגל לעבור בחצרו ולקצר דרכו נראה דלאו דוקא קאמר דהא לקמן סוף סעיף ד' מוכח דדריסת הרגל אסור בכל ענין והוא מהש"ס ודו"ק.

³³ ודע שיש מרבתינו רבינו חננאל ורבינו תם שפסקו דויתור מותר במודר הנאה שכתבו דלא קי"ל כר"א [ר"ן לג ע"א] ולדידהו אין איסור בהילוך אלא כשמתעכב שם אבל לא הובא דעתם כלל בטור וש"ע מפני שהרמב"ם והרמב"ן והרא"ש ורוב רבותינו כולם פסקו כר"א ודבר פשוט דבמודר הנאה אסור המודר לשאול שום כלי מהמדיר יהיה מה שיהיה ואין חילוק בין שהכלי היא לאיזה תשמיש נכון או לא. ערוך השולחן שם סעיף ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ואם לא נדר ממנו אלא מאכל, אינו אסור אלא לאכול משלו. אמר – "הנאת מאכלך" עלי, אסור לאכול משלו ואסור ללעוס חטים ליתן על גבי מכתו³⁴, שלשון "הנאת מאכלך" כך משמע שלא יהנה מנוף המאכל אפילו בלא אכילה, וכן אסור לחמם ידיו בכרו³⁵, אבל לשאול ממנו נפה וכברה, מותר.

אמר – "הנאה המביאה לידי מאכל עלי", אסור לאכול משלו ומותר ללעוס חטים וליתן על גבי מכתו שאין זה הנאה הבאה לידי מאכל, ואסור ליהנות בכל דבר שמשכירין כיוצא בו. שכיון שדרך להשכיר כיוצא בו והוא מוחל לו השכירות, הרי באותם הדמים הוא יכול לקנות אוכל נפש, והרי זה הנאה המביאה לידי מאכל והוא הדירו מהנאה המביאה לידי מאכל, ומה שאין משכירין כיוצא בו מותר, אסור להשאיל לו מעות שהוא כנותן לו מעות ליקח בו ככר³⁶

במה דברים אמורים שאין בו שייכות מאכל, אבל אם יש בו שייכות מאכל כגון נפה וכברה אסור, שהרי מתקן בו המאכל עצמו, ואפילו שק להביא בו פירות וחמור להביא עליו פירות נמי אסור, דהוה נמי בכלל דבר המביא לידי מאכל שמקרב אליו המאכל עצמו, ואפילו סוס לרכוב עליו לבית המשתה וטבעת להראות בו בבית המשתה אסור, שכיון שרואין אותו שבא לסעודה והוא רוכב על סוס או טבעת בידו יראה כאדם חשוב ונותנין לו מנה יפה והוה ליה גם כן הנאה המביאה לידי מאכל.

ולעבור דרך שדהו לבית המשתה אף על פי שאין משכירין כיוצא בו אסור, שכיון שעובר דרך השדה לקצר הדרך שיבא מהרה לבית המשתה הוה ליה גם כן הנאה המביאה לידי מאכל, וכן אסור להשאיל לו קרדום שמבקעין בו עצים לבשל בו מאכל, שהרי זה מקרי הנאה המביאה לידי מאכל, אבל קרדום לנכש בו מותר להשאיל לו. ואסור גם כן לקנות לו צרכי סעודה, שהוא ממש דבר המביא לידי מאכל. אבל מותר להשאיל לו כוסות וקערות ומגשים כיון שאין מתקנים בהם המאכל ואין נותנים בהם אלא מאכל מתוקן כדי להגישו³⁷.

³⁴ מזה ראייה לכאורה בנודר מאיזה דבר בסתם דאסור אף שלא כדרך הנאתו ועי' מג"א (סי' תס"ו) דלעיסת חטים ע"ג מכה הוי שלכ"ד הנאתו וקשה לי עמ"ש המג"א בפשיטות (סי' שפ"ו סק"כ) דמסתמא אין דעת הנודר רק על דרך הנאתו. הי' רע"א שם

³⁵ לבוש שם ט"ז ד ש"ך ד

³⁶ ש"ך שם ה

³⁷ ש"ך שם ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרך היומי

מסנת בבא בתרא

ו. בכל שותפין מעכבין זה את זה חוץ מן הכביסה שאין דרכן של בנות ישראל להתבנות על הכביסה

מה שהתבאר לעיל שיכולים³⁸ השותפים בחצר לעכב על מי שרוצה להעמיד דברים שאין דרך להעמידם בחצר המשותפת. וכן לכל דבר שרוצה אחד הדיירים לעשות בחצר משותפת, שאין דרך לעשות כן, יכולים השכנים לעכב עליו. זהו בהכל חוץ מן הכביסה, שאם רוצה לעשות כביסה בחצר, אינו יכול לעכב עליו שאין דרך בנות ישראל להתבנות על הנהר. ואפילו המנהג שכובסות על הנהר³⁹, יכול לומר איני רוצה שתתבזה בתי.

אולם אם דרך שאנשים כובסים על הנהר, יכולים לעכב⁴⁰. וכן אם⁴¹ דרך האנשים לכבס, אף על פי שלפעמים מסייעות הנשים לבעליהן, יכול לעכב.

ז. ועוצם עיניו מראות ברע ... זה שאין מסתכל בנשים

בשעה שעומדות על הכביסה ... דאינא דרכא אחריתא

רשע הוא ... דלינא דרכא אחריתא ואפ"ה מיבעי ליה

למינס נפשיה

כתיב⁴² (במדבר טו פסוק לט) וְלֹא תִתְּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וּגְוֹ, לפיכך אמרו ז"ל דבר תורה צריך אדם להתרחק מאד מאד⁴³ מן הנשים. וכל הכובש עיניו מן העריות זוכה ומקבל פני שכינה, שנאמר (ישעיה לג פסוק טו) וְעֵצִים עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרָע וּגְוֹ וְנֹאמַר אַחֲרָיו (שם פסוק יז) מִלֶּךְ בְּיָפְיוֹ תִחְזֶינָה עֵינָיו, ומלך רצונו לומר השכינה מלכו של עולם. ואפילו בפנויה אסור להסתכל מדברי קבלה, שכן אמר איוב (לא פסוק א) בְּרִית פְּרִתִי לְעֵינַי וְמָה אֶתְּבוּנִן עַל

³⁸ שו"ע ונו"כ קסא ה

³⁹ סמ"ע שם

⁴⁰ רמ"א שם. וברור שאין כונתו שיכול לעכב באנשים מלכבס בחצר, כשדרך הנשים לכבס בנהר.

⁴¹ בכנה"ג כתב בשם מהרש"ח

⁴² שו"ע ונו"כ אבהע"ז כא א ולבוש שם

⁴³ לפי שנפשו של אדם מחמדתן לכן כתב מאוד מאוד וכ"כ ביו"ד גבי ריבית ובה"ה גבי שוחד אף על גב דאמרו חז"ל מיעוט בעריות מ"מ אם רגיל בחטא זה קשה לפרוש יותר משאר עבירו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי 0548027748

להצטרפות להלכות הדרך היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

בְּתוֹלָהּ. וכבר התבאר במסכת ברכות דף כד. שאסור מדאורייתא להביט ביופיה⁴⁴ והמסתכל אפילו באצבע קטנה של אשה ונתכוין ליהנות ממנה, כאלו נסתכל בערותה. ואמרו שאפילו יש בידו תורה ומע"ט לא ינקה מדינה של גיהנם⁴⁵ אך ראייה לפי תומו בלא נהנה מותר, אם לא מצד המוסר. ואדם חשוב יש לו ליזהר בכל מקרה. ויש שכתבו שבמקומות שדרך להיות מכוסה כגון זרועותיה וכדומה שאר מקומות כגוף אף ראייה בעלמא אסור.

ולפיכך אמרו ז"ל שאסור לאדם להסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה⁴⁶, אפילו כשהמכבסות הן נכריות⁴⁷, שמגלות רגליהם, שבא לידי הרהור. והמתכוין לאחד מאלו הדברים מכין אותו מכת מרדות, ואלו הדברים אסורים גם בחייבי לאוין.

אם יש דרך⁴⁸ אחר לא יעבור בדרך הכביסה, ואם אין דרך אחר יעצים עיניו מלהסתכל בהן ובוזה נאמר יַעֲצֵם עֵינָיו מִרְאוֹת פְּרָע.

וכ"ש אסור בכל תוקף להתרחץ בים מעורב, שאין בו הפרדה מוחלטת בין אנשים לנשים, והוא איסור גמור מעיקר ההלכה, ואינה חומרא כמו שהתבאר במסכת ברכות דף סא.. ואף לצורך רפואה הדבר אסור, וחולה הצריך לרחוץ בים, ימצא לו מקום נקי מתערובת של נשים, לצורך רפואתו. ומצוה רבה על מנהיגי הצבור יראי ה'

⁴⁴ כ"כ במ"ב סי' עה אך בב"ש אבהע"ז בי' כא ס"ק ב הביא והרמב"ם ס"ל מדרבנן ובפנייה לכ"ע מדברי קבלה אך למעשה אין נפ"מ שהרחי בתולות דידן בכלל נידות הם משיגינעו לזמן ווסת ובכלל עריות הם ⁴⁵ ועובר על "ונשמרת מכל דבר רע" (דברים כ"ג) וכדאיתא בגמרא (ע"ז כ' א), ונקרא רשע ומעכב את התשובה, ומכשיל כח יצרו הטוב והודו נהפך עליו למשחית, וסופו בא לידי עבירה, ונעשה רע לשמים ורע לבריות משחית למעלה ומשחית למטה פוגם למעלה ופוגם למטה, אוי לו אוי לנפשו ולרוע מזלו נוח לו שלא נברא, ובורא קליפות נוראות מכל ראייה בפני עצמה ממש, והמה עומדים כרוצחים גם בחייו לצערו בכל מיני צער ולחטוף גם מצוותיו שעשה.

וכל הכובש עיניו מן העריות זוכה ומקבל פני שכינה שנאמר (ישעיה ל"ג) עוצם עיניו מראות ברע וסמיק ליה מלך ביופיו תחזינה עיניך, ואומר הקדוש ברוך הוא אי יהבת לי עיניך וליבך אנא ידע דאת לי, ואין לך דבר החוצץ בפני התאוה כעצימת העינים, והוא ראש וראשון לדרגות הקדושה ולמעלות הצדיקים.

⁴⁶ ויש להבהיר שעצם הכנסת מלווייה בבית, וההסתכלות בה, מלבד שיש בזה איסור משום מושב לצים וביטול תורה, עוד בה שמגרה יצר הרע בעצמו כשמסתכל בסרטים המלאים זמה, ומראות נגעים במשאות שוא ומדוחים, המלאים בפריצות ותועבות אשר שנא ה'. משחית נפשו הוא יעשנה. וגדול עונו מנשוא. ועתיד הוא ליתן את הדין. ובפרט אם יש לו ילדים בבית שעל ידי מכשיר תועבה זה הוא מכשילם ומרעה אל רעה יצאו, ומוציאם ח"ו מדרך הישרה לרשות סמרא אחרא. ועובר משום אל תשכן באהליך עולה. ולכן כל החרד לדבר ה' ימהר לסלק המלווייה מביתו. ילקוט יוסף סימן עה סעיף ו

⁴⁷ כ"כ בפ"י רבינו גרשום

⁴⁸ ערוה"ש כא א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

וחושבי שמו, להשתדל להקים מקומות רחצה נפרדים, ואשר גם הדרך אל מקומות רחצה אלו יהיו נקיים מתערובת נשים, כדי להציל רבים מעון, כי חזקה לא שביק איניש היתרא ואכיל איסורא. (גיטין לז:).

וההולך ומתרחץ בים מעורב שהפריצות שם רבה מאד, בודאי שנקרא רשע, שבשום אופן אי אפשר שלא יסתכל בנשים הפרוצות, וגדול עונו מנשוא⁴⁹.

והעובד למחייתו כמציל בבריכה מעורבת, או בחוף שרוחצות שם נשים בלבד, וכל שכן הרוחץ בבריכה או בחוף מעורב, אין לאפשר לו לעמוד כשליח צבור, עד שיחזור בתשובה ויפסיק לעבוד בבריכת שחיה מעורבת, שהוא איסור גמור על פי הדין⁵⁰.

ולמרות שהתבאר במסכת פסחים דף כו. שהנאה הבאה לו לאדם בעל כרחו כלומר שאינו בא בשביל ההנאה או שאינו הולך לקחת את ההנאה אלא הולך בדרכו למטרה אחרת וההנאה באה מאליה, באיסור מכל האיסורין אם נתכוון אסור ואם לא נתכוון מותר. במקום בו יש חשש הרהור ערוה הדין שונה וגם אם אינו מתכוין, אסור ללכת דרך שם אם יש לו דרך אחרת, שבעריות נפשו של אדם מחמדתן וצריך להחמיר יותר, פן יתגבר יצרו עליו בעל כרחו ויבוא להרהר עי"ז, הגם שעתה חושב שלא ניחא ליה בהנאה זו⁵¹.

ומטעם זה אמרו חז"ל אחורי ארי ולא אחורי אשה, אפילו אין לו דרך אחרת לא ניחא ליה בהסתכלות, וחייב לרוץ ולסלקה לצדדים.

וכן מטעם זה אסור לעבור במקום בו נשים לבושות שלא בצניעות ואסור להסתכל בבגדי צבעונים של אשה שהוא מכירה, אפי' אינם עליה, שמא יבא להרהר בה⁵².

ח. חלוק של ת"ח כיצד כל שאין בשרו נראה מתחתיו טלית

של ת"ח כיצד כל שאין חלוקו נראה מתחתיו טפח שלחן

של ת"ח כיצד

כשם שהחכם ניכר⁵³ בחכמתו וברעותיו והוא מובדל בהם משאר העם, כך צריך שיהיה ניכר במעשיו במאכלו ובמשקו ובבעילתו ובעשיית צרכיו

⁴⁹ ילקוט יוסף דינים לאשה ולבת הערות פרק ס - קונטרס "קדושים תהיו" - הנהגות צניעות לאשה ולבת

⁵⁰ ילקוט יוסף סימן נג אות כו

⁵¹ הפי' חיים לשון הרע - באר מים חיים כלל וס"ק יד

⁵² שולחן ערוך אבן העזר הלכות אישות סימן כא סעיף א

⁵³ רמב"ם הלכות דעות פרק ה הלכה א - ב - ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ובדבורו ובהילוכו ובמלבושו ובכלכלו דבריו ובמשאו ובמתנו, ויהיו כל המעשים האלו נאים ומתוקנים ביותר.

כיצד תלמיד חכם לא יהיה גרגרן אלא אוכל מאכל הראוי להברות גופו, ולא יאכל ממנו אכילה גסה, ולא יהא רודף למלאות בטנו כאלו שמתמלאין ממאכל ומשתה עד שתיפח כריסם⁵⁴, והם האומרים אכול ושתה כי מחר נמות, וזהו מאכל הרשעים⁵⁵, אבל החכם אינו אוכל אלא תבשיל אחד או שנים ואוכל ממנו כדי חייו ודיו, הוא שאמר שלמה (משלי יג פסוק כה) צדיק אכל לשבע נפשו

כשהחכם אוכל מעט זה הראוי לו לא יאכלנו אלא בביתו על שולחנו⁵⁶, ולא יאכל בחנות ולא בשוק אלא מפני צורך גדול, כדי שלא יתגנה בפני הבריות, ולא יאכל אצל עמי הארץ ולא על אותן השלחנות המלאים קיא צואה, ולא ירבה סעודותיו בכל מקום ואפילו עם החכמים, ולא יאכל בסעודות שיש בהן קיבוץ הרבה, ואין ראוי לו לאכול אלא בסעודה של מצוה בלבד כגון סעודת אירוסין ונישואין, והוא שיהיה תלמיד חכם שנשא בת תלמיד חכם, והצדיקים והחסידים הראשונים לא אכלו מסעודה שאינה שלהן.

מלבוש תלמיד חכם מלבוש נאה ונקי, ואסור לו שימצא בבגדו כתם או שמנונית וכיוצא בהן, ולא ילבש לא מלבוש מלכים כגון בגדי זהב וארגמן

⁵⁴ ועליהם מפורש בקבלה וזריתי פרש על פניכם, אמרו חכמים אלו בני אדם שאוכלין ושותין ועושין כל ימיהם כהגים.

⁵⁵ ושלחנות אלו הם שגינה הכתוב ואמר כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום,

⁵⁶ השלייה הקדוש (שער האותיות עמק ברכה סעי' ו) מפרש, כי בהיות שמדרך התלמיד חכם להיותו פרוש ונזחר במעשיו יותר משאר העם, וכל אשר הוא עושה עושה בשביל תכלית טוב או בשביל שהוא דרך אל התכלית ההוא. ולכך בעי במאמר הנזכר שלחן של תלמיד חכם כיצד, כי בודאי שלחן של תלמיד חכם גדול משלחן שאר העם ביתר שאת וביתר עז התורה והמצוות, כי לא יעשו דבר קטן או דבר גדול כי אם כשימשוך ממנו איזה תכלית טוב, וקא בעי באיזה דבר הוא ששלחנם גדול משלחן שאר העם (רוצה לומר איזה תכלית טוב נמשך משלחן של תלמיד חכם). והשיב, שני שלישי גדיל, ומלת גדיל הוא מלשון גדולה ורוממות, רוצה לומר התלמיד חכם יעשה בשלחנו דהיינו בשעת אכילה שני מיני מצות הנקראים גדיל, והם תורה ועני, כי טובים השנים למחילת חמא ולסליחת עון. התורה נקראת גדיל על שם שמנדלתו ורוממתו על כל המעשים, והמאכיל עני על שלחנו, שזהו הצדקה המעולה כדלעיל, הוא גם כן נקראת גדיל על שם הכתוב (משלי יד, לד), צדקה תרומם גוי, שדרשו רז"ל (לעיל י, ב), אלו ישראל דכתיב (שמ"ב ז, כג), ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. ומה שאמר שלישי גלאי וכו' זהו כפשוטו, כלומר, כיון שעשה שלחנו מזבח כפרה בעני ותורה, נחשב לו סעודתו כקרבתו במזבח ונסלח לו לכפר עליו, ואז יאכל וישתה כפי רצונו, כי קדוש הוא ומן הקדשים יאכל כדי חייו שיהא גופו בריא לעבודת השם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

שהכל מסתכלין בהן, ולא מלבוש עניים שהוא מבזה את לובשיו אלא בגדים בינונים נאים.

ולא יהא בשרו נראה מתחת מדיו כמו בגדי הפשתן הקלים ביותר שעושים במצרים, ולא יהיו בגדיו סחובין על הארץ כמו בגדי גסי הרוח אלא עד עקבו ובית יד שלו עד ראשי אצבעותיו, ולא ישלשל מליתו מפני שנראה כנסות הרוח אלא בשבת בלבד אם אין לו להחליף.

ולא ינעל מנעלים מטולאים טלאי על גבי טלאי בימות החמה, אבל בימות הגשמים מותר אם היה עני,

לא יצא מבושם לשוק ולא בבגדים מבושמים ולא ישים בושם בשערו, אבל אם משח בשרו בבושם כדי להעביר את הזוהמא מותר, כל אלו מפני החשד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

